

«آرمان ملی» به بررسی دلایل توقف طرح گازسوز شدن خودروها می پردازد:

بی‌مهری دولت با گازسوز کردن خودروها

پروژه‌هایی که برای افزایش تولید بنزین در پایايشگاه فعلی است به نتیجه نرسد دچار مشکل خواهیم شد. به‌روزی فر معتقد است: با توجه به اینکه ایران یکی از کشورهایی است که بیشترین ناوگان سی‌ان‌جی سوز دنیا را دارد و با مشکل کمبود جایگاه‌های سوخت مواجه است لذا دولت و وزارت نفت می‌تواند با ایجاد مشوق‌های لازم برای سرمایه‌گذاری به ویژه در بخش خصوصی انگیزه ایجاد کند و بهتر است دولت هر چه سریعتر مصرف سی‌ان‌جی را گسترش بدهد. او ادامه داد:

مسئله اصلی در این زمینه این است که طرح به صورت همه‌جانبه اجرا نشود نه آنکه در یک دوره اجرایی بشود و سپس متوقف شود این درحالی است که در گذشته تعدادی از فعالان بخش خصوصی اقدام به ایجاد خط تولید کیت گازسوز خودروها کرده و در این زمینه سرمایه‌گذاری زیادی انجام شدند اما دولت‌های بعدی از این پروژه خودروهای گازسوز حمایت نکرده و در نتیجه بخش خصوصی ورشکست شد در صورتی که این طرح دارای همه استانداردهای لازم و سطح ایمنی خوبی برخوردار بود و از همه مهمتر آنکه موجب صرفه‌جویی در مصرف بنزین شده بود اما آنچه مهم است حمایت همه‌جانبه دولت و اجرا توسط هماهنگ برای اجراءست زیرا اگر طرح ایستاد و ادامه نیابد موجب هدررفت منابع خواهد شد. به‌روزی فر افزود: تجربه گازسوز کردن خودروها در گذشته، به لحاظ ایمنی مشکلی نداشته و آنچه در توسعه این طرح مانع بوده هزینه‌ها بود که آمارها نشان می‌دهد که استفاده از سی‌ان‌جی برای خودروهایی که مانند تاکسی‌ها و وسیله نقلیه‌ای که بار سبک حمل می‌کنند از نظر هزینه سوخت به صرفه‌تر بوده است اما در کنار مزایای استفاده از گازسوز شدن خودروها مشکلی که اغلب رانندگان با آن مواجهند تعداد پمپ گازها در مقایسه با تعداد پمپ‌بنزین‌هاست که همین موضوع موجب کاهش استقبال مردم از تبدیل خودروهایشان به گازسوز شده است که به منظور کاهش فشار به ویژه در ناوگان حمل‌ونقل عمومی به مردم توسعه جایگاه‌های سوخت گاز و کمک به گازسوز کردن خودروها راهکار مناسبی است.

به‌خورداری از منابع موجود در گاز آل‌ان‌جی علاوه بر صرفه‌جویی ریالی، امکان سرد کردن و تبدیل کردن آن به مایع شرایط مناسب‌تری برای صادرات آن را فراهم کرده و جایگزین خوبی برای مصرف داخلی و صادرات فراهم کند. مرادی با تاکید بر توسعه جایگاه‌های سوختگیری CNG در کشور گفت: صف‌های طولانی جایگاه‌های سوخت‌گیری موضوعی است که صاحبان خودروهای گازسوز از آن ابراز ناراحتی می‌کنند این درحالی است که ایران دومین رتبه بعد از کشور چین در دنیا را در بخش گازسوز بودن خودروها دارد البته مقامات مسئول عنوان کرده‌اند که قرار است جایگاه‌ها افزایش یافته اما این اقدام نیاز به ایجاد مشوق‌هایی دارد که از جمله آن می‌توان به توسعه خط گازسوز کردن خودروها و ترسیم چشم‌انداز روشن آن اشاره کرد و روند کاشتن گازسوز شدن خودروها را تسهیل و تسریع کرد.

سیاست‌های ناهماهنگ بلای جان گازسوز شدن خودروها

مرتضی به‌روزی‌فر دیگر کارشناس انرژی در این خصوص گفت: اگر دولت برای گازسوز کردن خودروها و ایجاد جایگاه‌های سوخت سوبسید بدهد بهتر است این کار را انجام دهد چرا که این کار به نفع اقتصاد کشور بوده و با توجه به محدودیت‌های کنونی اگر پایايشگاه جدیدی به ظرفیت پایايشی اضافه نشود و

ورشکستگی قرار گرفته‌اند. او با تاکید بر مزایای گازسوز کردن خودروها گفت: توسعه گازسوز کردن خودروها خصوصا در ناوگان تاکسیرانی کشور می‌تواند صرفه‌جویی ریالی بسیاری را به دنبال داشته باشد.

گزینه مناسب مزایای CNG و LNG

حسن مرادی نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی در این خصوص به «آرمان ملی» گفت: قانونی در سال‌های پیش در مجلس مصوب شد تا علاوه بر صرفه‌جویی بنزین در تامین هوای پاک کشور نیز موثر باشد که در این راستا تولید خودروهای گازسوز و دوگانه سوز کردن خودروهای پیش تولید شده را در دستور کار قرار داد به همین منظور کارگاه‌های بسیاری احداث شد تا این طرح با سرعت و سهولت بیشتری اجرا شود و همچنین کارخانه‌هایی نیز برای ساخت مخازن گاز برای به کار گرفتن در طرح مذکور راه‌اندازی شد که ابتدای اجرای طرح استقبال بسیار خوبی از آن شد و حتی صف‌های طولی مقابل کارگاه‌ها ایجاد می‌شد تا بتوانند از امکان گازسوز کردن خودروها بهره‌مند شوند اما رفته رفته به فراموشی سپرده شد مرادی افزود: افزایش قیمت بنزین هم‌چنین تسهیلات در نظر گرفته شده از سوی دولت به متقاضیان گازسوز کردن خودروها افزوده می‌کرد اما به دلیل سیاست‌های در پیش گرفته شده از میزان تمایل مردم به گازسوز کردن خودروها کاسته شد این درحالی بود که بسیاری از کارگاه‌ها با سرمایه‌گذاری‌های زیاد برای گازسوز کردن خودروها در معرض

جوابیه

نزولی شدن تورم نشان‌دهنده تصمیمات درست دولت است

خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات نرخ تورم نقطه‌ای با کاهش ۶۵ درصدی به ۴۸۰ درصد رسید و نرخ تورم نقطه‌ای گروه کالاهای غیر خوراکی و خدمات نسبت به ماه قبل بدون تغییر بوده و عدد ۹۰۳۶ است. یکی از موضوعاتی که موجب نزولی شدن روند تورم شده انضباط مالی دولت است کم‌اینکه در چهار ماه نخست سال تراز بودجه ۸۰ درصد بهبود پیدا کرده است؛ بررسی گزارش عملکرد بودجه در مدت مشابه سال قبل ۶۳ درصد رشد پیدا کرد. با تلاش مسئولان بخش نفت در چهار ماه نخست سال منابع حاصل از فروش نفت و فرآورده‌های نفتی ۴۸۱ درصد افزایش پیدا کرده است. در جهت جابجاسازی دولت و فروش اموال مازاد واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای ۴۷۰ درصد واگذاری اموال منقول و غیرمنقول ۱۰۴ درصد در چهارماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل رشد داشته است. استفاده از تنخواه‌گردان خزانه و ظرفیت‌های ۱۲۵ بیش از ۲۶ درصد در این مدت کاهش پیدا کرده است، از سوی دیگر منابع درآمدی حاصل از استفاده از صندوق توسعه ملی در چهار ماه نخست سال گذشته شش هزار و ۳۳۷ میلیارد تومان بوده که این رقم در ۴ ماهه نخست سالجاری به صفر رسیده است. با این وجود و با اتکا به درآمدهای پایدار منابع حاصل از انتشار اوراق خزانه اسلامی در این مدت ۸۳ درصد کاهش پیدا کرده است؛ به‌عبارت‌دیگر دولت در چهار ماه نخست سال حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان اصل و سود اوراق قبل را تسویه کرده و کمتر از نصف این رقم اوراق جدید منتشر شده است. عملکرد بودجه از یک‌سوی، کاهش قیمت‌های جهانی و برنامه منظم دولت برای کنترل نقدینگی از ادامه روند نزولی تورم حکایت دارد؛ لذا بر خورد‌های سیاسی با مسائل اقتصادی جز تهدید منافع کشور نتیجه‌ای به ارمغان نخواهد داشت. منابع حاصل از انتشار اوراق جدید هم‌به‌احداث و تکمیل فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی، بازسازی و مقاوم‌سازی فضای فیزیکی فرسوده دانشگاه‌های وزارت علوم و جهاد دانشگاهی، احداث و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، مهار و تأمین آب کشور و تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی اختصاص یافته است.

کالاهای اساسی از طرفی منجر به شکل‌گیری بیش از ۱۲۵۰ پرونده مفاسد شده بود؛ به‌عبارت‌دیگر از ارزان بارانت در اختیار افرادی قرار گرفت که با کالا وارد نکردند یا به قیمت بالای در بازار فروختند؛ در نتیجه کالاهای اساسی هم به میزان سایر کالاهایی که از ۴۲۰۰ تومانی نگرفتند رشد کرد؛ از طرف دیگر دولت قبل برای تأمین ارز ۴۲۰۰ تومانی باز هم به سراغ شیوه‌های تورم‌زا رفت و در نتیجه خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی که یکی از عوامل اثرگذار بر تورم است در دولت قبل بیش از سه برابر شد. از طرفی با افزایش پایه پولی سفره مردم آب رفت و از طرف دیگر ارز به‌جای سفره مردم به جیب برخی جریان‌های سیاسی و بقعه‌سازان رفت که حالا از جراحی اقتصادی دولت سیزدهم دلخور هستند؛ یکی دیگر از اجزای اثرگذار بر تورم بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی است؛ یعنی بانک‌ها با اضافه برداشت از بانک مرکزی عمل‌منجر به رشد نقدینگی می‌شوند؛ بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی هم در دولت قبل بیش از ۴ برابر شد. دولت سیزدهم برای کنترل تورم و البته عادلانه کردن یارانه‌ها اقدامات اساسی انجام داد تا هم ریشه فساد بکشند و هم همه مردم از یارانه‌ها بهره‌مند شود؛ این تصمیم در افزایش سه‌بار قیمت‌های جهانی منجر به افزایش نرخ تورم شده، آنها که بدون توجه به رکورد سنگین تورم در اقتصادهای بزرگ جهان به دنبال برداشت‌های جناحی سیاسی هستند به بیزافه رفته‌اند؛ چون با اقدامات دولت در بهبود تراز بودجه؛ کنترل اضافه برداشت بانک‌های نقدینگی کنترل و نرخ تورم دوباره روند نزولی گرفته است. برای تحلیل وضعیت کلی قیمت‌ها و تورم در اقتصاد باید به تغییرات قیمت همه اقلام شامل کالاهای خوراکی و غیر خوراکی توجه داشت و تمرکز صرف بر تغییر قیمت اقلامی محدود از کالاها ممکن است گمراه‌کننده باشد. در همین راستا نرخ تورم نقطه‌ای کل در مردادماه به عدد ۲۰۵۲، در صورت رسیدن که نسبت به ماه قبل کاهش ۸۰۱ درصدی داشته است و تورم ماهانه هم با کاهش ۶۰۲ درصدی به ۲ درصد رسید. این در حالی است که نرخ تورم سالانه با افزایش ۱ درصدی به ۵۰۴۱ درصد رسید. اگر بخوایم به‌صورت تفصیلی‌تر بررسی کنیم در گروه کالاهای

آرمان ملی : در تاریخ ۱۴/۱۶/۱۴۰۱ گزارشی با عنوان زنگ خطر گرانی چندبرابری چاپ شده که در آن براساس آمار و مستندات مرکز آمار ایران که در رابطه با متوسط قیمت کالاهای خوراکی در مناطق شهری منتشر کرده بود که براساس آن نشان می‌داد تورم نقطه‌ای ۱۲ ماده غذایی که عمدتاً جزء کالاهای اساسی هستند به بالای ۱۰۰ درصد رسیده است در حالیکه افزایش قیمت اقلام خوراکی و غیر خوراکی از آغاز سالجاری تاکنون وعده دولت درباره کنترل بازار با تخصیص یارانه نقدی و حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه را کم اثر کرده و گشته‌های دولتمردان را در زمینه نرخ تورم و بهبود شاخص‌ها با سوال مواجه کرده، چرا که آن چیزی که در جامعه در سطح جامعه وجود دارد این است که تاکنون تغییری در سفره‌های مردم ایجاد نشده است اما سازمان برنامه و بودجه کشور در واکنش به این گزارش جوابیه‌ای را ارسال کرده و در آن از این روزنامه خواسته‌اند که بر اساس ماده ۲۳ قانون مطبوعات و به‌منظور رفع ابهام و روشن شدن افکار عمومی، این پاسخ منتشر شود که در ادامه می‌خوانید.

تورم یکی از مشکلات ساختاری و ریشه‌ای اقتصاد کشور که دولت سیزدهم برای حل آن برنامه مشخص و عملیاتی دارد. یکی از مهم‌ترین علل افزایش تورم به ساختار بودجه دولت برمی‌گردد؛ زمانی که دولت سیزدهم روی کار آمد با کسری بودجه ۴۸۰ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو بود؛ به‌عبارت‌دیگر در دولت قبل با بخش قابل توجهی از ناترازی بودجه به شیوه‌های تورم‌زا و مبتنی بر استقراض از بانک مرکزی و چاپ پول جبران می‌شد؛ نتیجه این روند هم عبور نقدینگی از مرز ۴ هزار، هزار میلیارد تومان ثبت رکورد تاریخی تورم بالای ۵۰ درصد بود. تنها در پنج ابتدایی پایانی دولت قبل ۵۴ هزار میلیارد تومان تنخواه بانک مرکزی عملاً صرف هزینه‌های جاری شده؛ رقمی که با در نظر گرفتن عبور ضریب فراینده پولی از هشت درصد تنها از همین محل بیش از ۴۲۰ هزار میلیارد تومان به نقدینگی کشور اضافه شد؛ به‌عبارت‌دیگر دولت قبل با افزایش هزینه‌ها در قبال درآمد پایدار تورم را در اقتصاد دامن می‌زد. از سوی دیگر نحوه غلط توزیع یارانه

فصله نقدی قیمت دلار هرات و فردایی کماکان زیاد بود و همه جا صحبت از کمبود ریال در هرات است به‌طوریکه قیمت دلار هرات در معاملات دیروز از مقاومت مهم ۳۰ هزار و ۹۰۰ تومان عبور کرد و مقاومتی که گفته می‌شد مجوز تثبیت دلار تهران در کانال ۳۱ است همچنین فصله نقدی قیمت دلار هرات و فردایی کماکان زیاد بود و همه جا صحبت از کمبود ریال در هرات است و ظاهراً دلیل اقبال فردایی به‌واسطه این است که معامله‌گران به ریال کمتری نیاز دارند، چون در فردایی به میزان اختلاف تسویه ریالی صورت می‌گیرد و نیاز به پرداخت قیمت به‌طور کامل نیست و علاوه بر این به‌خاطر کمتر بودن تراکنش بانکی، حجم تسویه فردایی از نقدی کمتر است. به گزارش اکوایران، معامله‌گران می‌گویند بازار ارز بین دو راهی صعود و نزول اولی را انتخاب کرد اما توجه ندارند که در تجربه قبلی که دلار به کانال ۳۱ رسید حداقل یک ماه در این ناحیه گرفتار شد و همین پیش‌بینی در مورد قیمت سکه نیز صادق است. سکه با وجود اینکه از مرزهای مقاومت مهم رد شده است، اما در تجربه قبلی نوسان زیادی در محدوده ۱۴ میلیون و ۶۰۰ هزار تا ۱۵ میلیون داشته و بعد هم دچار بریزش آشنایی شده است و در بازار گفته می‌شد چون شاخص یورو در حال برگشتن است کسی حاضر به فروش نیست و یورو دیو می‌شود. نرخ یورو در بازار سه‌شنبه به ۳۲ هزار تومان رسید همچنین تتر با بیش از سه درصد رشد به بالای ۳۲ هزار تومان رفت. صف دلار سهمیه‌ای کماکان زیاد بود و فاصله دلار سهمیه‌ای و بازار به هزار و ۲۰۰ تومان رسید. نکته عجیب بازار افزایش قیمت‌ها در ساعت ۱۹ به بعد بود؛ به‌نظر می‌رسد بازار روی این تصور است که روابط ایران و غرب از فاز تعامل دور می‌شود. یک دلیل آن نشست شورای حکام و دلیل دوم حرف‌های بلینکن بود. وزیر امور خارجه آمریکا گفته توافق برای احیای برجام در آینده نزدیک نامحتمل است و نکته دیگر بازار سکه این بود که حباب آن بسته به محاسبات مختلف بین ۱۵ تا ۱۸ درصد بود. ریزش اونس کار صود سکه را سخت کرده است. اگرچه سکه قبل‌نشان داده با اتکا به دلار و بدون توجه به اونس، در محدوده این حباب هم، قدرت پرواز دارد.

بازار

سکه و طلا	ارز	خودرو	قیمت در بازار (به تومان)
سکه امامی	دولار آمریکا	سمند LX	۲۰۳،۰۰۰،۰۰۰
سکه بهار آزادی	یورو	دنا دستی	۱۹۵،۰۰۰،۰۰۰
نیم سکه	پوند انگلیس	پژو پارس TU5	۲۱۲،۰۰۰،۰۰۰
ربع سکه	درهم امارات	پژو ۲۰۶ تیپ ۲	۱۷۸،۰۰۰،۰۰۰
سکه گرمی	لیبر ترکیه	رانا پلاس	۴۲۵،۰۰۰،۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	دلار کانادا	تارا دستی	۳۶۰،۰۰۰،۰۰۰
			۳۸۵،۰۰۰،۰۰۰
			۵۰۵،۰۰۰،۰۰۰
			۳۶۹،۰۰۰،۰۰۰
			۲۹۷،۰۰۰،۰۰۰
			۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰
			۵۶۵،۰۰۰،۰۰۰
			۱۱۱
			تیبیا
			ساینا
			کوییک R
			وانت زامیاد
			شاهین

دیروز فرابورس بیش از ۱۵۴ هزار و ۸۹ نوبت بود. زغال سنگ پرورده طیبس (کوزغال)، تولیدات پتروشیمی قاند بصیر (شمبیر)، مجتمع صنعتی آر تائیل تابر (پارتا) با تاثیر مثبت بر شاخص فرابورس همراه بودند، همچنین شرکت سرمایه‌گذاری صبا تأمین (صبا)، پویا زرکان آق دره (فزر)، به‌همین دلیل (خدیزل)، تولید برق ماهتاب کهنوج (بکهنوج)، تولید برق عضلویه مینا (بمپنا) و پتروشیمی تندگویان (شکویا) تاثیر منفی بر این شاخص داشتند.

بازار سرمایه

بازار بورس دچار سردرگمی

آرمان ملی : بورس در آخرین روز معاملاتی این هفته سبز آغاز شد ولی پس از نیمه اول معاملات شاخص کل روندی معکوس پیدا کرد و نهایتاً با کاهش حدود ۴ هزار واحدی به کار خود پایان داد. نماگر هم وزن هم که مانند شاخص کل در ابتدای معاملات روندی رو به رشد را طی می‌کرد، اما نهایتاً کاهش ۳۶۹ واحدی را به ثبت رساند بنابراین از دیدگاه کارشناسان بورس تهران دوباره دچار سردرگمی شده و معاملات چند روز خوب و چند روز بد هستند و نوسانات هم به شکلی است که هر شدی، سریع در جهت معکوس جبران می‌شود. دامنه نوسانات بورس مدتی است که کم شده اما بازار با شیب ملایم در حال حرکت به سمت پایین است و شاخص کل بورس اخیراً حمایت یک میلیون و ۴۰۰ الی ۴۰۰ یک میلیون و ۴۲۰ هزار واحد را به پایین شکسته و انتظار تحلیلگران تکنیکال این است که شاخص به این سطح یک بازگشت موقت داشته باشد و پس از آن دوباره شروع به افت کند اما روند معاملات به اندازه‌ای ضعیف است که این پولبک به سطح شکسته شده هم با سرعت بسیار کم در حال وقوع است. در واقع رشد دیروز شاخص کل را می‌توان حرکتی در جهت بازگشت به سطح شکسته شده شاخص کل دانست و خیلی نمی‌توان به آن امیدوار بود. شاخص کل بورس تهران روز گذشته با چهار هزار و ۴۷ واحد کاهش، در ارتفاع یک میلیون و ۳۸۹ هزار واحدی ایستاد و شاخص هم‌وزن با ۳۹۹ واحد کاهش به ۴۰۴ هزار و ۸۸۷ واحد و شاخص قیمت با ۲۲۰ واحد افت به ۷ هزار و ۱۸۲ واحد رسید همچنین شاخص بازار اول، ۲ هزار و ۸۱ واحد و شاخص بازار دوم، ۱۰ هزار و ۷۹۶ واحد کاهش را ثبت کرد و روز گذشته در معاملات بورس تهران، بیش از هفت میلیارد و ۹۶۴ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۶۶ هزار و ۵۱۸ میلیارد ریال معامله شد همچنین مبین انرژی خلیج فارس (مبین) با ۲۱۵ واحد، ایران خودرو (خودرو) با ۲۰۸ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری غدیر (وغدیر) با ۱۵۳ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا) با ۸۷ واحد و بورس کالای ایران (کالا) با ۷۷ واحد تاثیر مثبت بر شاخص بورس همراه شدند. بازار روز گذشته را همانند دیروز مثبت آغاز کرد و شاخص سوار بر خودرویی‌ها و فلزات اساسی پیش روی کرد اما این صعود شاخص کل پایدار نبود و رفته رفته بازار با فشار فروش و افزایش عرضه مواجه شد و اکثریت نمادها قرمز شدند تا هم شاخص کل و هم شاخص هم وزن گاردی نزولی به خود بگیرند. به‌نظر می‌رسد می‌توان افزایش قیمت دلار، افزایش نسبی قیمت بعضی از کامودیتی‌ها در بازار جهانی و همچنین قرار گرفتن شاخص کل در نزدیکی محدوده حمایتی خود را از جمله مهم‌ترین دلایل برای صعود دیروز شاخص دانست. از طرف دیگر فضای مبهم برجام و در پی آن کاهش ارزش معاملات در هفته گذشته و سطح‌هایی که شاخص در اصلاح اخیر خود از دست داده و حالا نقش مقاومت را بازی می‌کنند مهم‌ترین پیشران‌های روند نزولی شاخص هستند. این شرایط کنونی بر ایند این مولفه‌ها می‌توان اینطور خلاصه کرد که بازار نه توان صعود دارد و نه منفی‌های سنگینی را در انتظار می‌کند. می‌تواند به‌عنوان صنعت پرشکوهری خلیج فارس (فارس) با یک‌هزار و ۸۲۲ واحد، معنی و صنعتی گل‌گهر (گلگ) با ۳۷۲ واحد، بانک پاسارگاد (پاسار) با ۳۱۳ واحد، پالایش نفت اصفهان (شپنا) با ۲۰۲ واحد، پتروشیمی پردیس (شپدیس) با ۱۴۱ واحد، فولاد مبارک اصفهان (فولاد) با ۱۴۰ واحد و مخازرات ایران (اخیر) با ۱۲۷ واحد تاثیر منفی بر شاخص بورس داشتند. بر پایه این گزارش، دیروز نماد ایران خودرو (خودرو) سایپا (سایپا)، گسترش سرمایه‌گذاری ایران (ایسایکت)، شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (شستا)، سسایر اشخاص بورس انرژی (انرژی ۳) و بورس کالای ایران (کالا) در نماد‌های پرتراکنش قرار داشتند و گروه خودرو هم در معاملات دیروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه ۹۵۳ میلیون و ۴۹۰ هزار برگه سهم به ارزش ۲ هزار و ۸۶۵ میلیارد ریال دادوستد شد و شاخص فرابورس نیز دیروز بیش از ۳۶ واحد کاهش داشت و به ۱۸ هزار و ۷۲۲ واحد رسید که در این بازار بیش از سه میلیارد و ۶۰۰ میلیون برگه سهم و اوراق مالی دادوستد شد و تعداد دفعات معاملات دیروز فرابورس بیش از ۱۵۴ هزار و ۸۹ نوبت بود. زغال سنگ پرورده طیبس (کوزغال)، تولیدات پتروشیمی قاند بصیر (شمبیر)، مجتمع صنعتی آر تائیل تابر (پارتا) با تاثیر مثبت بر شاخص فرابورس همراه بودند، همچنین شرکت سرمایه‌گذاری صبا تأمین (صبا)، پویا زرکان آق دره (فزر)، به‌همین دلیل (خدیزل)، تولید برق ماهتاب کهنوج (بکهنوج)، تولید برق عضلویه مینا (بمپنا) و پتروشیمی تندگویان (شکویا) تاثیر منفی بر این شاخص داشتند.